

“**A**l meu país, el Japó, he proposat que, en matèria econòmica, l'estat nació sigui dividit en onze *do-shu* o regions independents, de tal manera que tots puguin participar de l'economia planetària sense la influència perturbadora i inquisitorial dels funcionaris i polítics de Tòquio. Com és ben sabut, només l'illa de Kyushu té una economia més important que la de països com Corea, Holanda, Mèxic o Austràlia. Al Kansai, la regió que envolta Osaka, hi ha una economia més potent que la de països com Rússia, Espanya o el Canadà”. Aquest text és de Kenichi Ohmae, l'autor de *The End of the Nation State* (publicat a Nova York per The Free Press l'any 1995, n'hi ha traducció al català). Ohmae no demanava només una descentralització administrativa, ni tampoc una autonomia política, sinó –literalment– la *independència econòmica* dels *do-shu* o regions. Quina podia ser la traducció política d'un projecte d'aquestes característiques, a banda de la inevitable dissolució de l'estat nació convencional? Això no quedava gens clar al llibre. Els postulats d'Ohmae estan

Contra l'estat propi i l'aliè

Ferran
Sáez
Mateu

Escriptor i professor a la URL

emparentats amb aquella estranya excrescència ideològica que alguns anomenen anarcoliberalisme, però també amb fenòmens com el cantonalisme, o fins i tot amb les directrius del govern xinès (“un país, dos sistemes”).

Des de la perspectiva d'una economia globalitzada, l'estat nació resulta inviable perquè aplega en el seu si realitats contradictòries que, malgrat tot, han de ser tractades amb legislacions comunes i, en conseqüència, massa restrictives per a alguns i massa generoses per a uns altres. Totes les regions del planeta han de participar de l'economia

globalitzada, però cadascuna a la seva manera. Es tractava d'una mena d'economia ergonòmica, el principal enemic de la qual és la centralització estatal. Aquesta que fa passar pel mateix adreçador administratiu i legislatiu una aldea que viu de l'agricultura i una gran ciutat dedicada als serveis i a les noves tecnologies.

Catalunya reclama un estat propi i, cas d'aconseguir-lo, disposarà d'una oportunitat d'or: construir un estat no exactament des de zero, però sí comptant amb una societat civil que ha estat capaç de sobreviure sense aquesta pròtesi política. No es tracta de combregar amb l'anarcoliberalisme radical d'Ohmae, però sí de prendre nota d'alguna de les seves idees, que no són cap ximpleria. L'estat del segle XXI no serà com el del XIX, encara que es vulgui. Tot plegat està per inventar, i això és justament el que transforma un projecte polític en un repte intel·lectualment excitant.

L'altre tancament de caixes

Moltes van ser empeses a fusionar-se i acceptar que el centre de decisions es traslladés a centenars de quilòmetres. Totes van haver de segreguar en un banc el negoci financer. La majoria van ser intervingudes i nacionalitzades i van perdre la propietat del banc. I algunes d'aquestes ja són en mans privades. Però ara han de desaparèixer totes, no n'ha de quedar ni rastre. El govern espanyol vol que les caixes, tant les que encara estan lligades al negoci bancari com les que ja l'han perdut, es converteixin en fundacions. És la torna que exigeix la Unió Europea per a fer efectiu el rescat bancari espanyol. Per a algunes, suposa oficialitzar el seu suïcidi. Un pas traumàtic, com ho demostra la tumultuosa assemblea de Catalunya Caixa de fa uns dies. Però l'exigència europea no s'acaba aquí, sinó que fins i tot les que no han sucumbit al temporal perquè ho han fet bé, les que no han necessitat ni

Toni
Canyís

Periodista

necessitaran diners públics, les que continuen tenint beneficis i els dediquen a l'obra social, també aquestes hauran de perdre el control de l'activitat financera. No els haurà servit de gaire la bona gestió. És veritat que no en són gaires, però entre elles hi ha ni més ni menys que la més gran de totes, “la Caixa”.

Per a renunciar a controlar el negoci bancari –les que encara el conservin–, les noves fundacions tindran poques alternatives: o es venen una part del capital i passen a mantenir-ne menys del 50%, o fusionen el seu banc amb un altre i dilueixen així la participació,

o compren una altra entitat, finançant-ho amb una ampliació de capital i l'entrada de nous socis. Una fugida endavant fora de tota lògica econòmica. Possiblement, si saben pilotar bé l'operació, els equips directius aconseguiran continuar al timó de la nau, però és inqüestionable que els guanys –si en tenen– s'hauran de repartir entre més socis i l'obra social en pot resultar perjudicada. Un problema que s'ha d'afegir a la caiguda de recursos que ja han patit la gran majoria d'obres socials per la crisi i que s'agreuja en el cas de les intervingudes, privatitzades o en vies de privatització, des de la CAM i Unnim a Catalunya Caixa i Bankia, que ja no disposen de l'activitat financera per a finançar-se.

De llençols, la cultura i el benestar social també n'estan perdent uns quants, en aquesta bugada. No n'hi havia prou amb les retallades públiques. Preguntar-se ara qui n'ha estat el culpable i quina part de responsabilitat li pertoca potser no servirà de res. Però preguntar-se a qui ha beneficiat tot plegat ens pot donar algunes pistes.